

14 la habita à domino, & principe, aliqd annuatim Principi præstaretur. Nam adhuc præsumeretur libera, & non feudalis. Ita Bald. in l. r. q. 3. r. ff. de rerum divi. & in l. liberti libertaque, col. vlt. C. de bonis libert. Alex. in consil. 136. col. 4. lib. 1. quem secutus est Afflic. in decif. 129. num. 3. in fin. qui testatur sic fuisse decifum. & Gramar. in decif. 77. num. 8.

Extenditur septimò, vt locum habeat hæc præsumptio, etiam quando aliqua extant verba significatiua feudi, & aliqua significatiua allodij. Nam adhuc allodiū præsumitur. Ita latè respondi in d. consil. 191. num. 27.

Extenditur octauò, vt procedat etiam si in concessione aliqua bona exprimentur, vt feudalia. Nā alia non expressa, feudalia non præsumuntur, sed allodialia. Ita Alex. in consil. 29. col. vlt. vers. dum autem, lib. 5. & Brun. in consil. 126. col. 4. vers. & meritò.

Extenditur nonò, vt locum habeat etiam quando res ipsa recognoscitur à principe. Nam adhuc non præsumeretur feudalis. Ita Alc. in respons. 120. num. 4. & in resp. 178. nu. 5. vers. & solent nobiles. Ea est motus ratione, quod sic recognoscentes, id ad abundantiore cautelam faciunt, vt vtiliore titulo cum opuserit, se tueri possint. Quod probatur secundum Alciatum in cap. post electionem, de concess. præben. & ibi Abb. nu. 4. cum dixit, aliquem posse obtinere rē varijs titulis, & eis se tueri. Cæterum dubia apud me est Alciati traditio. Nam aut recognoscens simpliciter, & recognoscit se rem illam habuisse ab ipso Principe, & tunc est certum, rē non præsumi feudalem, cum perinde est, ac si dixisset, sibi à Principe donatam, vt dixi supra: aut dixit se recognoscere in feudum, & tunc feudalis præsumitur, vt dixi in consilio 190. Quo tamen ad tertium, certum est, hanc recognitionem non efficere rem esse feudalem, vt respondit post alios Alciat. in d. respons. 178. num. 2. & secutus est Mascard. in conclus. 79. num. 12.

Extenditur decimò, vt locum habeat, etiam si possessor præstitit, & præstare debet, ac solet iuramentum fidelitatis. Nam adhuc res præsumitur libera, non autem feudalis, cum fidelitatis iuramentum non arguat rem feudalem esse, sicuti tradunt Cast. & alij, quos congesti in consil. 191. num. 3. lib. 2. reiecta contraria opinione Abb. Aretin. & aliorum, quos retuli in d. consil. 191. num. 30.

Extenditur vndecimò, vt procedat etiam, quando quis cum ipso fidelitatis iuramento promisit homagiū. Nam adhuc bona ab hoc possessa non præsumuntur feudalia, sed libera. Cum & homagium præstari soleat à subditis, qui nihil habet à domino, cuius iurisdictioni subsunt, vt tradit Iacobin. a S. Georg. in tract. de homag. nu. 22. qui post Bal. dixit, homagium esse speciem quādam seruitutis. & ꝑ accedit Specu. in tit. de feud. §. quoniam, num. 12. dum scripsit, homagium præstari, vel ratione habitationis, vel in recompensationem illatę iniurię, atque ita homagium ꝑ non arguit concludenter feudum. Nec aliter sentit Aluarot. in proem. feud. q. 7. vers. in super sciendum. et si Dec. in consil. 413. num. 3. & Bero. in consil. 66. col. 2. lib. 1. opinati sunt, Aluarot. affirmasse homagium arguere rem esse feudalem.

Extenditur duodecimò, vt locum habeat etiam si quis confessus est, se esse vasallum, & tanquam vasallus iurauerit fidelitatem domino. Nam adhuc bona ab eo possessa non præsumuntur feudalia. Cum nomen vasalli sit æquiuocum, ꝑ quo conuenit, & subditis, qui etsi nihil à domino, cui subsunt, consecuti sunt, appellantur tamen vasalli. Ita sentit Aluarot. in d. proem. feudorum, q. 7. & apertius Iul. Clar. in §. feudum, q. 19. post Francisc. Balb. quem recenset. & licet Specu. in tit. de feudis. §. quoniā, nu. 5. dixit, vasalli nomen idem significare, quod nomen feudatarij, non tamen hinc fit, vt arguatur bona esse feudalia: cum feudatarius ꝑ dicatur & ille, qui fidelita-

tis iuramentum præstat, et si feudum non obtinet, vt sentit Aluarot. in d. quæst. 7. & quod confessus rem esse feudalem, non efficiat eam esse feudalem, latè respondi in consil. 191. num. 52. lib. 2.

Extenditur decimotertio, vt locum habeat etiam, quando quis per triginta annos, ꝑ seruitiū aliquod personale præstitit Principi, & domino, à quo tamen rem aliquam consecutum fuisse non constat. Hoc etiam casu bona ab hoc possessa non præsumuntur feudalia, sed præsumitur prestitum homagium, atque ita hunc effectum esse vasallum, seu hominem obligatum ipsi Principi, & domino. Ita Bart. in l. folet, §. vlt. nu. 9. ff. de offic. proconf. & leg. Balb. in tract. de præsump. in 3. par. princ. q. 10. primę part. num. 34. & in 2. part. 5. part. princ. q. 6. nu. 1. in fin. & Iul. Clar. in §. feudum, q. 19. in princ. Et idem est, quando res ipsa constat, ꝑ subditum nihil à Principe, dominoque suo habuisse, sed ei se sua spõte adstrinxit præstare seruitium aliquod personale. Nam adhuc bona ab hoc subdito possessa non præsumuntur feudalia, sed libera, & allodialia. Cum ea à Principe, & domino non acceperit, sed solum præsumitur, quod se ipsum obligauerit tanquam homo subditus, vt tradit Iacob. in tract. de homag. num. 30. dum scripsit subditos teneri iuuate dominum contra eius inimicos.

Secunda præsumptio, & coniectura, quod res concessa sit libera, & allodialis, est illa, quæ ꝑ sumitur ex verbis concessionis.

Exemplum primum affertur, quando princeps dixisset donamus, ꝑ largimur. Hæc sanè verba significant concessionem, fuisse liberam donationem, non autem feudalem. Ita in specie respondit Oldr. in consil. 59. quem secutus sum in consil. 1. num. 11. & in consil. 2. nu. 253. lib. 1. & in consil. 191. num. 9. lib. 2. quibus in locis quamplures eiusdem sententię commemorauit.

Est, & secundum exemplum, quando Princeps dixisset ꝑ conferimus. Sicuti respondi in d. consil. 191. num. 6. & 7. vbi multis comprobauit.

Potest etiam afferri tertium exemplum, quando princeps vñs esset his verbis: Committimus ꝑ tibi totaliter feudum, sed vt libera, & allodialis. Ita respondi in dicto consil. 191. nu. 12. post Iacob. & Alciat. quos ibi commemorauit. Idem responderunt Ruin. in consil. 18. nu. 6. libro 1. & Rolan. in consil. 85. num. 30. lib. 4.

Quartum est exemplum, quando ꝑ limitatę concessum fuit prædiū in feudum vñque ad talem locum. Nam tunc residuum allodiale, & liberum præsumitur. Ita Brun. in consil. 127. col. 9. vers. quòd si septimam. & accedit Crau. in consil. 293. num. 5.

Quintum exemplum est, quando concessio facta fuit liberè, ꝑ vel de omni eo, quod habet, vel alijs similib. verbis significantibus translationem cuiuscunque iuris. Ita post multos respondit Rol. in d. consil. 85. num. 30. lib. 4. cum multis sequentib.

Tertia præsumptio, & coniectura, quod res concessa sit libera, & allodialis ꝑ est, quæ colligitur ex signis.

Quorum primum est, quando in tota illa scriptura concessionis, nullum adest verbum, quod res illa sit feudalis, seu in feudum concessa, Ita respondi auctoritate multorum in d. consil. 191. num. 17. & accedit Roland. in consil. 85. num. 19. lib. 4.

Secundum est signum, quando in ipsa concessione nulla facta est reseruatio seruitij, vel ꝑ homagij, vel fidelitatis, sicuti respondi in consil. 1. num. 30. lib. 1. & in consil. 191. num. 18. lib. 2. vbi eiusdem sententię recensit Cald. Alexand. & Dec. & idem respondit Roland. in d. consil. 85. num. 23.

Tertium est signum, quando nulla solemniter inuestitura fuit concessa. Nam, & tunc res præsumitur libera, non autem feudalis. Ita consilui in d. consil. 191. num. 17. vbi

vbi retuli alios, qui idem affirmarunt.

Quartum est signum, quando concessio ipsa fuit obferuata pro libera, & allodiali. Hæc enim obseruantia significat rem esse liberam, non autem feudalem, quemadmodum respondi in consil. 2. nu. 264. & in consil. 32. n. 46. & nu. 64. lib. 1. & in dicto consil. 161. num. 19. lib. 2. vbi eiusdem opinionis fuisse Alciatum scripsi.

Nunc differamus de præsumptionibus, & coniecturis, quæ significant rem esse feudalem. Præsumptiones enim, & coniecturas ad demonstrandum rem esse feudalem, sufficere scripserunt Alex. in consil. 129. in princ. lib. 1. Affl. in c. 1. num. 68. ex quibus caus. feud. amit. Nat. in consil. 460. num. 4. lib. 2. & Rolan. in consil. 32. num. 37. & num. 58. lib. 2. & scripsi in consil. 195. nu. 2. lib. 4. Abbas in consil. 82. nu. 5. lib. 1.

Prima est præsumptio, & coniectura, quæ sumitur ꝑa verbis, vt si Princeps dixit, quod concedebat rem illam in feudum. Ita Oldr. in consil. 59. num. 5. & Affl. in c. 1. num. 71. ex quibus caus. feud. amit. qui idem esse scripsit quando est dictum. Do tibi pro te, & liberis tuis, ex tuo corpore descendentibus. Idem quando dixit, inuestio te. Hoc enim verbum significat concessionem in feudum. Ita Affl. in d. c. 1. num. 71.

Verum hæc de re dubitauit in consil. 191. num. 2. lib. 2. Idem quando dixit: Teneas à nostra curia immediate. Affl. vbi supra similia verba refert.

Secunda est præsumptio, & coniectura, quæ sumitur ab eo ꝑ signo, quando facti sunt plures actus nature feudi conuenientes, sicuti petitio inuestituræ. Nam tunc præsumitur feudum. Ita Præpos. in preclud. feud. vers. 15. & Alc. in tract. de præsump. reg. 2. præsump. 5. nu. 3.

Quam fuerit coniectura intelligo, quando actus isti ꝑ consecuti sunt inter ex certa scientia, non autem probabili errore. Sicuti scripserunt à me congesti in d. consil. 191. n. 72. & conferunt quæ mox subiiciam.

Tertia præsumptio, & coniectura, quod res sit feudalis est, quæ sumitur à confessione extraiudiciali ipsius possidentis rem, qui confessus est eam esse feudalem. Ita respondi in d. consil. 191. n. 57. post Goz. Soc. iun. & Rol. Et illo in loco dixi, hoc multo magis procedere, quando confessio fuit geminata. Et hoc facit, quod late scripsi in eodem consil. 191. nu. 50. 52. & num. 72. quod recognoscens ꝑ rem propriam in feudum, facit illam esse feudalem, modò recognitio sit ex certa scientia. Surdus in consil. 151. num. 14. & num. 38. lib. 2.

Quarta præsumptio, & coniectura est, quæ sumitur ab assertionem antiqua Principis, qui asseruit, rem illam esse feudalem. Ita Alex. in consil. 15. num. 9. Iaf. in l. si prius. n. 42. vers. secundo limita. ff. de oper. noui nunc. & in consil. 235. col. 2. lib. 1. Goz. in consil. 50. col. vlt. Affl. in c. 1. num. 75. ex quibus caus. feud. amit. Alc. in d. præsump. 3. nu. 3. Nat. consil. 460. num. 7. & Ant. Gabr. in lib. 3. conclus. in tit. de feud. conclus. 3. num. 3. Crau. in consil. 276. col. 1. vers. secundo probari. & Mascard. in d. conclus. 209. num. 9. qui declarat procedere, quando Princeps in verbis. illis narratiuis fundat intentionem suam.

Quinta coniectura, & præsumptio est, quæ sumitur à præstatione iuramenti fidelitatis à possessoribus illius rei. Nam iuramentum ꝑ fidelitatis arguit rem esse feudalem. Ita responderunt Abb. in consil. 82. col. 3. vers. in super, lib. 1. Aret. in consil. 14. col. 1. Ruin. in consil. 34. nu. 7. & in consil. 42. in princ. lib. 1. Goz. in consil. 9. in princ. & in consil. 65. num. 10. Paris. in consil. 21. num. 22. & in consil. 23. nu. 34. lib. 1. Berous in consil. 115. num. 8. lib. 1. idem scripserunt Iaf. in preclud. feud. nu. 28. Curt. iun. in tract. feud. part. 1. q. 6. principali.

Cæterum à prædicta opinione dissentunt Oldrad. in consil. 59. nu. 1. Cast. in consil. 164. in presenti causa, quæ vocatur, col. vlt. vers. nec obstat quod appellat. lib. 2. Soc. in sen. in consil. 57. nu. 2. vers. præterea aduertendum,

Ruin. in consil. 36. nu. 8 & in consil. 42. num. 7. vers. nec obstat præstatio, lib. 1. Curt. iun. in tract. feud. in 1. par. q. 7. num. 1. Soc. in consil. 76. num. 47. lib. 1. Alc. in respon. 199. num. 3. Ber. in consil. 65. num. 81. lib. 1. & in consil. 152. num. 13. lib. 2. Crauet. in consil. 293. col. 7. vers. 5. coniecturo. & Roland. in consil. 2. num. 6. lib. 1. Et horum opinionem sum & ego secutus in consil. 1. nu. 34. in consil. 2. nu. 125. lib. 1. & in consil. 191. num. 31. lib. 2.

Conciliari forte sic possunt hæc opinioniones, vt illa prima procedat, quando nulla extat coniectura, & præsumptio contraria. Nam tunc reseruatio fidelitatis ꝑ homagij arguit esse feudum. Illa vero secunda opinio locum habet, quando alia extat præsumptio, & coniectura in contrarium, ita respondit, & declarauit Dec. in consil. 413. num. 7. vers. non obstant allegata, quem secutus est Rolan. in consil. 85. nu. 55. & num. 59. lib. 4.

Sexta præsumptio, & coniectura, quod res feudalis præsumatur, ex eo sumitur, quado ipsius rei possessor, præstitit aliquod seruitium in signum subiectionis, & feudi, ita tradunt Ifernina in commentarijs ad Constitutiones Regni Neapoli. sub Rubr. de offic. Iustitiarj, & ibidem Affl. quos secutus est Antonius Gabr. lib. 3. conclusio. num. in tit. de feudis, conclus. 3. in fi. vbi idem esse ait quando fuit prestitum seruitium personale, ex sententia Gramm. in decif. 68. num. 1. rectius allegasset in dec. 77. num. 1. quo loci dixit, præsumi feudum, si possessor tenetur deferre domino quotannis accipitres, vel quid simile. Ita, & Natta in consil. 460. nu. 5. & Mascard. in conclus. 79. num. 28. & in conclus. 209. num. 16. & 17.

His accedit Affl. in c. 1. num. 79. ex quibus caus. feud. amitta. qui affirmat, se ita obtinuisse. & idem in decifio ne 129. num. 3.

Cæterum Iul. Clar. in §. feudum, q. 19. testatur communem esse opinionem, quod requiratur seruitus, & præstatio triginta annorum. Et præterea seruitium esse debet personale, aliàs non est propriè feudum. Ita Alexan. in consil. 136. num. 3. & 4. lib. 1. & Affl. in d. decif. 129. num. 3.

Septima præsumptio, & coniectura est, quando res illa nõ reperitur registrata in catastro ꝑ Ciuitatis, in quo alia bona libera, & allodialia descripta reperiuntur. Nā tunc bona quæ non apparent registrata, non præsumuntur libera. Ita Rol. in consil. 82. n. 40. lib. 2. Natta in consil. 460. lib. 2. quos secutus sum in consil. 191. nu. 82. lib. 2. Ita e contra allodialia præsumuntur, quando teperiuntur registrata tanquam allodialia, sicuti respondi in consil. 395. nu. 13. lib. 4. & ibid. nu. 33. declarauit. Et de eadem facti specie interrogatus vna mecum respondit Surd. in consil. 151. num. 10. & num. 35. lib. 2.

Octaua præsumptio est, quando res illa reperitur registrata in catastro, & registro aliorum bonorum feudaliū. Nam, & hæc feudalis præsumitur. ita in specie responderunt Barbat. in consil. 18. num. 38. vers. modo in proposito, lib. 2. & Brun. in consil. 127. col. 24. vers. quod si vndecimam. idem docuit Affl. in c. 1. nu. 77. ex quibus, caus. feud. amit. Et hos quidem secutus sum in d. consil. 390. col. 3. vers. 4. confert. idem respondit Crau. in d. consil. 126. in princ. & Surd. vbi supr. & Aluarus de iure emphyteutico, q. vlt. in fi.

Nona præsumptio, & coniectura est, quando diu'tes ipsa possessa est vt feudalis. Nam tunc feudalis præsumitur. ita Affl. in c. 1. num. 11. vers. 4. dicta. de controuerf. inter mascul. & fæmin. & idem in capit. 1. nu. 72. ex quibus caus. feudum amitta. Gozadin. in consil. 4. nu. 28. & Crauet. in tractat. de antiquit. tempor. in 1. part. tertię partis principal. nu. 36. qui scripsit sufficere longū tempus ꝑ decem annorum.

Sic etiam respondit Dec. in consil. 146. num. 13. quod res præsumitur feudalis, quando possidetur vt feudalis. Sic etiam And. Gail. lib. 2. præf. Obseruat. cap. 69. num. 6. &

